

NY LANDTRANSPORTFORSKRIFT

Ny forskrift om landtransport av farlig gods ble fastsatt av DSB 1. april, og trer i kraft 1. juli 2009. Fra samme tidspunkt oppheves någjeldende forskrift 1. desember 2006 nr. 1331 om transport av farlig gods på vei og jernbane.

Forskriften innebærer en revisjon av regelverket om landtransport av farlig gods på vei og jernbane, og tar inn endringer både i ADR-avtalen og RID-reglementet, samt Direktiv 2008/68/EF av 24. september 2008 om innlandstransport av farlig gods. Det har vært et mål å unngå dobbeltregulering og hull i rammevorskriften sett i forhold til det europeiske og internasjonale regelverket. Enkelte regeltekniske justeringer har også vært nødvendig, både for å forenkle, gi bedre oversikt og lette forståelsen.

>>>

Tilleggsveiledning for kjøretøys mannskap om de farlige egenskapene til farlig gods og mulige tiltak		
Faresedler og merking	Farlige egenskaper	Tiltak
(1) Eksplorative stoffer og gjenstander 1 1.5 1.6	(2) Kan ha mange egenskaper og effekter slik som: Massedetonasjoner, utkast av splinter og annet materiale, intens brann/varme, kraftige lysglimt, kraftig støy eller røyk. Følsom for støt, og/eller slag og/eller varme.	(3) Ta dekning, men unngå å stå bak vinduer.
Eksplorative stoffer og gjenstander 1.4	En viss fare for eksplosjon og brann.	Ta dekning.
Brennbare gasser 2.1	Fare for brann. Fare for eksplosjon. Kan være under trykk. Fare for kveling. Kan forårsake brannsrår og/eller frostskaider. Beholdere kan eksplodere ved oppvarming.	Ta dekning. Unngå lavtliggende områder.
Ikke brennbare, ikke giftige gasser 2.2	Fare for kveling. Kan være under trykk. Kan forårsake frostskaider. Beholdere kan eksplodere ved oppvarming.	Ta dekning. Unngå lavtliggende områder.
Giftige gasser 2.3	Fare for forgiftning. Kan være under trykk. Kan forårsake brannsrår og/eller frostskaider. Beholdere kan eksplodere ved oppvarming.	Bruk flukmaske. Ta dekning. Unngå lavtliggende områder.
Brannfarlige væsker 3	Fare for brann. Fare for eksplosjon. Beholdere kan eksplodere ved oppvarming.	Ta dekning. Unngå lavtliggende områder. Unngå at utlekket stoff når vannmiljøer eller avløpssystemer.
Brannfarlige faste stoffer, selvreaktive stoffer og desensiterte eksplosiver 4.1	Fare for brann. Lettantenligg eller brennbar, kan antennes av varme, gnister eller flammer. Kan inneholde selvreaktive stoffer som kan dekomponere ved tilførsel av varme, kontakt med andre stoffer (som syrer, tungmetallforbindelser og aminer), friksjon eller støt. Dette kan medføre utvikling av skadelig og brennbar gass eller damp. Beholdere kan eksplodere ved oppvarming.	Unngå at utlekket stoff når vannmiljøer eller avløpssystemer.
Selvantennende stoffer 4.2	Fare for selvantennelse dersom emballasjen er skadd, eller ved lekkasje. Kan reagere voldsomt med vann.	
Stoffer som utvikler brennbare gasser i kontakt med vann 4.3	Fare for brann eller eksplosjon ved kontakt med vann.	Hold utlekket stoff tørt ved tildekning.

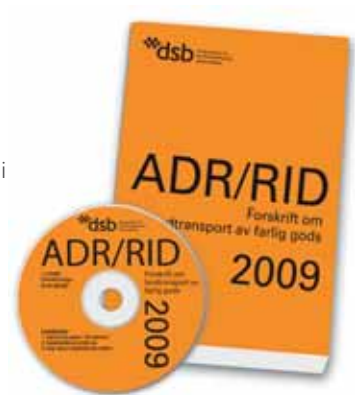
Utsnitt av nye skriftlige instruksjoner – se side 3

NY UTGAVE AV ADR/RID GJELDER FRA 1/7 2009.

Den trykte utgaven av boken er nå i distribusjon, og den vil også bli tilgjengelig elektronisk på www.dsb.no

Regelverket kan bestilles på følgende måter:

- ordre@fagbokforlaget.no
- tlf: 55 38 88 38
- faks: 55 38 88 39
- www.fagbokforlaget.no

På grunn av uhell, ulykker og uønskede tilskitete hendelser i Norge og utlandet i forbindelse med transport av farlig gods, og spesielt eksplosivtransport, er det ønskelig med strengere regulering av enkelte transportter, i tillegg til å bedre ivareta hensynet til sikring (security) av farlig gods med høy risiko. Den nye forskriften innfører derfor et forbud mot samlasting av sprengstoff og tennere på samme kjøretøy. I tillegg opphører muligheten til å transportere tilsvarende mengder eksplosiver på EX/II-transportenhet som for EX/III-transportenhet, men med en overgangsordning som varer inntil utløpet av 2013.

Virkeområdet til forskriften har tidligere tildels vært uklart, og det er derfor søkt å klargjøre dette i den nye forskriften. Av hensyn til sikkerheten til omgivelsene har det også vært nødvendig med bedre regulering av særlige problemområder, som for eksempel om opphold under transport, tilsyn med kjøretøy og uhellsvarsling.

Når det gjelder opphold under transport, har brannvesenet fått myndighet til å henvise kjøretøy med farlig gods til bestemte områder for opphold under transporten, både i de tilfellene det foretas unødig opphold, eller at stedet oppholdet foregår ikke er egnet utfra hensynet til den risiko det farlige godset utgjør for omgivelsene.

Det er også innført ny bestemmelse som pålegger ansvarlig for godsterminal på forespørsel fra brannvesen å an vise hvor farlig gods befinner seg på terminalen.

Virkeområdet er utvidet i forhold til tidligere versjoner av landtransportforskriften. Forskriften gjelder for all landtransport av farlig gods, også dersom transporten foregår utenom vei eller jernbane. Transport inkluderer også tilknyttet aktivitet, slik som forberedelse til, gjennomføring og avslutning, herunder forflytting til eller fra en annen transportmåte. Forskriften gjelder for øvrig fullt ut for alle transportter, selv om disse er unntatt fra ADR/RID og direktivet.

EKSPLOSIVER, EKSPLOSIVKJØRETØYER OG MOBILE PRODUKSJONSENHETER FOR EKSPLOSIVER (MEMU)

Landtransportforskriften har omfattende endringer, også for transport av eksplosiver. De viktigste er at det innføres forbud mot samlasting av eksplosiver i fareklasse D og tennere i fareklasse B på samme kjøretøy. KL B og D kan likevel lastes på samme transportenhet hvis det benyttes tilhenger for en av klassene.

EX II-kjøretøy kan fortsatt benyttes til transport av de mengder som gjelder per i dag frem til 31.12.2013. Etter den tid gjelder bestemmelsene i ADR 7.5.2 vedrørende mengdebegrensning. En annen viktig endring i landtransportforskriften vedrørende transport av eksplosiver er at denne også vil gjelde på lukkede områder.

Fra 2009 er mobile produksjonsenheter for eksplosiver (SSE/SME) omfattet av ADR bestemmelsene.

Det gis retningslinjer, tekniske krav og konstruksjonsspesifikasjoner for disse i kapittel 6 og 9. MEMU er gitt en egen definisjon i kapittel 1.2 og de tekniske kravene fremkommer i tabellene i kapittel 9 på lik linje med EX- /FL-/AT-kjøretøy. Produksjonsenheter skal fortsatt godkjennes av DSB. Tidligere godkjente SSE-/SME-kjøretøy kan fortsatt benyttes nasjonalt frem til 1.7.2019.

>>>

MEMU

I ADR 2009 er det gjort endringer i listen over farlig gods med forhøyet risiko i kapittel 1.10.5. Dette gjelder blant annet for ammoniumnitrat, ammoniumnitratemulsjoner og -gjødsel ved mengder over 3000 kg, desensiterte eksplosiver og enkelte UN-nr i faregruppe 1.4.

Dette medfører at påmontert utstyr, utrustning eller tiltak for å hindre tyveri av kjøretøy/tog/vogn lastet med farlig gods med høy risiko eller av lasten, skal benyttes for slike stoffer. Det er også en innskjerping av kravene i kapittel 8.5 S1 som medfører at krav om tilsyn etter ADR 8.4 vil gjelde fra første kg for de fleste eksplosiver.

NYE SKRIFTLIGE INSTRUKSJONER TIL SJÅFØREN ("TRANSPORTUHELLSKORT")

Det er i 2009-utgaven av ADR kommet nye bestemmelser om innholdet i de skriftlige instruksjonene. De skriftlige instruksjonene er nå identiske for alt farlig gods og er gjengitt i ADR 5.4.3.4. Alle sjåførere som transporterer farlig gods ut over "1.1.3.6 mengder" skal ha med seg disse instruksjonene, på et språk som han/hun kan lese og forstå. Link til utskriftsvennlig versjon av disse

instruksjonene finner man på www.dsb.no eller direkte på denne adressen: http://www.unece.org/trans/danger/publi/adr/adr_linguistic_e.htm. De skriftlige instruksjonene inneholder også bestemmelser om utstyr (for eksempel stoppeklosser, varselsignaler, lommelykt, spade) som skal være med den enkelte transport.

TRANSPORTDOKUMENT – KRAV OM TUNELLRESTRIKSJONSKODE

Bestemmelsene i ADR/RID 5.4.1.1 om generelt innhold i transportdokument er endret slik at det nå er krav om å oppgi tunellrestriksjonskoden dersom en slik er tildelt i tabell A i kapittel 3.2.

Dette kravet kan imidlertid fravikes (ref ADR 5.4.1.1.1 k)) dersom man på forhånd er sikker på at transporten ikke vil gå gjennom tunneller med restriksjoner.

NYE OPPFØRINGER I HOVEDTABELLEN

Som ved tidligere oppdateringer av regelverket har det kommet noen tilføyelser i listen over farlig gods i tabellen i kapittel 3.2 (hovedtabellen). De viktigste tilføyelsene omhandler litiumbatterier, Brenselceller og blandinger av etanol og bensin.

LITIUMBATTERIER

Litiumbatterier skal heretter klassifiseres som henholdsvis litium metall batterier eller litium ion batterier. Dette for å fremme spesifikke transportmåter da forskjellige farer knyttes til de to typene. Ved å inndele batteriene i to typer gjør man det dessuten mulig å anvende forskjellig innstaktikk ved uhell.

PC-batteri

De tidligere oppføringene for litiumbatterier, UN 3090 og UN 3091, beholdes som tidligere, men vil nå kun gjelde for litium metall- og legeringsbatterier. Nye oppføringer for litium ion batterier blir UN 3480 for batterier som fraktes uavhengig, og UN 3481 for batterier som er pakket med eller innmontert i utstyr. De nye oppføringene vil også gjelde for litium ion polymer batterier.

Transport av litiumbatterier er regulert av de samme spesielle bestemmelsene som tidligere. Spesiell bestemmelse (SP) 188, som angir hvilke betingelser som må oppfylles for at batteriene skal unntas fra de øvrige bestemmelsene i ADR/RID, er helt omskrevet. Det innføres ingen egentlig nye krav, men det er foretatt en kraftig presisering av hva de enkelte kravene innebærer. For litium ion batterier erstattes den øvre grensen på vekt litium av en grense for maksimal effekt. Den delen av SP 636 som omhandler transport av brukte batterier er også omskrevet. Nytt her er at øvre vektgrense for batterier som kan transporteres med forenklede bestemmelser i en returordning heves fra 250 til 500 gram bruttovekt. Samtidig innføres det en øvre vektgrense på maksimalt 333 kg litiumbatterier for transportenheten/vognen. Transportøren pålegges å ha et system som sikrer at denne vektgrensen blir overholdt. Emballeringsbestemmelsen for brukte batterier, P903b, utvides til å tillate en metode som blant annet bruker spesielle plastposer.

BRENSELCELLER

Brenselcellepatroner, enten løse eller medfølgende utstyr, får fire nye oppføringer i hovedtabellen: UN 3476 for patroner som inneholder vannreaktivt stoff, UN 3477 for patroner som inneholder etsende stoff, UN 3478 for patroner som inneholder brannfarlig gass gjort flytende og UN 3479 for patroner som inneholder hydrogen i metallhydrid. Varenavnet på den eksisterende oppføringen, UN 3473, for patroner som inneholder brannfarlig væske, endres for å reflektere at den også gjelder for slike patroner som følger med utstyr.

En omformet SP 328 vil gjelde for samtlige av disse oppføringene. Her innføres det krav om at alle typer celler skal bestå en fallprøve. Patroner med hydrogen i metallhydrid, UN 3479, tilordnes en ny og omfattende SP 339, som stiller detaljerte krav til konstruksjon, prøving og oppfylling av slike celler og foregriper standarden ISO 16111, som har blitt offentliggjort etter at teksten til ADR/RID var ferdig.

BLANDINGER AV ETANOL OG BENSIN

For et par år siden ble det lansert etanolinnblandet bensin for salg ved enkelte bensinstasjoner. Dette produktet ble den gang kalt "miljøbensin", men i dag er det andre produkter som markedsføres under dette navnet. Blandinger som inneholder fra 70 % til 85 % etanol kalles internasjonalt for E85.

Nytt UN 3475 innføres for blandinger av bensin og etanol som inneholder mer enn 10 % etanol. Bestemmelsene for transport vil være svært like de som gjelder for ordinær bensin.

ØVRIGE NYHETER I TABELLEN

Pyroteknisk signalutstyr

Det kommer tre nye oppføringer for pyroteknisk signalutstyr som har lavere faregrad enn eksisterende oppføringer. "Nødbraketter" til bruk i skip, som hittil kun er klassifisert som 1.1 G eller 1.3 G, får en to nye oppføringer, UN 0505, klassifisert som 1.4G, og UN 0506, klassifisert som 1.4S. "SIGNALER, RØYK" får også en oppføring i klasse 1.4S, UN 0507.

Vannreaktivt fast stoff

Samleposisjonene i UN 3132 og UN 3135, som i dag ikke er tillatt å transportere, erstattes av seks nye oppføringer som er tillatt for transport. UN 3132, som gjelder brannfarlig vannreaktivt fast stoff, og UN 3135, som gjelder selvopphetende vannreaktivt fast stoff, får begge en separat oppføring for hver av emballasjegruppene I-III.

Smittebærende dyrekadaver

UN 3373, BIOLOGISK STOFF, KATEGORI B, som hittil kun har blitt benyttet for diagnostiske prøver, får en ny oppføring som kun vil gjelde materiale som kommer fra dyr. Denne nye oppføringen tillater transport av slikt materiale i bulk under nærmere betingelser som er beskrevet i 7.3.2.6.1 og vil kunne anvendes ved transport av kadaver. Helsemyndighetene kan gi ytterligere bestemmelser.

Øvrige nye oppføringer er UN 0508

"1-HYDROKSYBEZOTRIASOL, VANNFRI, tørr eller fuktet med mindre enn 20 masseprosent vann" og UN 3474 "1- HYDROKSYBEZOTRIASOL, VANNFRI, tørr eller fuktet med ikke mindre enn 20 masseprosent vann", med den åpenbare innbyrdes forskjellen at førstnevnte er klassifisert som eksplosiv. UN 2031 SALPETERSYRE får en ekstra oppføring slik at denne varen nå deles inn i tre, og ikke som før to grader av styrke.

UNNTAK FRA BESTEMMELSENE I ADR, AVSNITT 1.1.3

Ved privat transport av brannfarlige væsker i refyllbare beholdere, som for eksempel reservekanner, er maksimalt volum 60 liter per beholder for å komme inn under unntaksbestemmelsene. Totalt beholdervolum per transportenhet må ikke overstige 240 liter, jf. 1.1.3.1 (a).

Ved beregning av farlig gods i maskiner og utstyr skal farlig gods i kilo eller liter legges til grunn, ikke som tidligere bruttovekten av innretningen, jf. 1.1.3.6.3.

Unntak ved transport av litiumbatterier montert i kjøretøy og utstyr i bruk (for eksempel PCer) finnes nå i 1.1.3.7.

KLASSIFISERING

KLASSIFISERING AV AVFALL

Avsnitt 2.1.3.5.5 inneholder nye bestemmelser om klassifisering av avfall. Dersom stoffet som skal transporteres har en sammensetning som ikke er fullstendig kjent, kan avfallet på visse vilkår tilordnes UN-nr og emballasjegruppe med bakgrunn i avsenders kunnskap. Ved tvil skal det høyeste farenivået velges.

KLASSIFISERING AV ANIMALSK MATERIALE SOM INNEHOLDER PATOGENER

Animalsk materiale som inneholder patogener i kategori A eller patogener som skal tilordnes kategori A kun når de forligger som kulturer, skal tilordnes UN 2814 eventuelt UN 2900. Tilhører

patogene kategori B, med unntak av slike som i kulturer skal tilordnes kategori A, skal materialet tilordnes UN 3373. Jr. 2.2.62.1.12.

KLASSIFISERING AV STOFFER SOM FORURENSER AKVATISK MILJØ

Stoffer i klassene 1-9, med unntak av UN 3077 og UN 3082 som oppfyller kriteriene i 2.2.9.1.10, skal betraktes som miljøfarlig i tillegg til farene i klassene 1-9, jf. 2.1.3.8. Stoffer som kun oppfyller bestemmelsen i 2.2.9.1.10 skal tilordnes UN 3077 eller UN 3082. Tidligere bestemmelser i 2.3.5 er slettet. Overgangsbestemmelser i 1.6.1.17 innebærer at det kan transporteres etter dagens bestemmelser til og med 31. desember 2010.

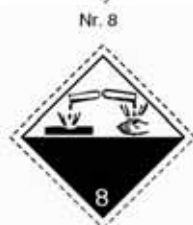
Kolli, containere, tankcontainere og kjøretøy skal merkes med symbolet for miljøfarlig stoff (fisk og tre):

i tillegg til eventuelle faresedler, jf. 5.2.1.8 og 5.3.6.

KLASSIFISERING AV KLOR

Klassifiseringskoden for klor, UN 1017, endres fra 2TC til 2TOC. Kolli, tanker mm skal påføres følgende faresedler: nr 2.3, 5.1 og 8. Farenummeret er endret fra 268 til 265.

Eksempel på oransje skilt med farenr. og UN nr.

TRANSPORT AV BEGRENSEDE MENGDER,

KAPITTEL 3.4

Her er det innført en rekke ny bestemmelser:

- Bruk av retningspiler og plassering av kolli, jf. 3.4.8
- Avsenders plikt til å informere transportør om samlet vekt, jf. 3.4.9

- Transportenhet med samlet maksimal vekt over 12 tonn og med begrensede mengder over 8 tonn skal merkes foran og bak med "LTD QTY" i sort tekst med høyde minst 65 mm på hvit bakgrunn. Hvis det er merket med oransje skilt, bortfaller dette merkekravet. Jf. 3.4.10 – 3.4.12.

FARLIG GODS I UNNTATTE MENGDER,

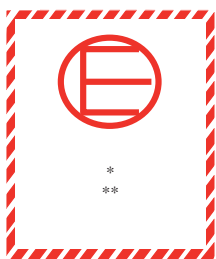
KAPITTEL 3.5

Dette er et helt nytt kapittel som gjelder farlig gods emballert i meget små mengder.

Med unntak av opplæring i kapittel 1.3, klassifisering i kapittel 2 og emballeringsbestemmelser i 4.1.1.1, 4.1.1.2, 4.1.1.4 og 4.1.1.6 gjelder ikke andre bestemmelser i ADR/RID. Kolliene skal merkes med følgende symbol:

Det maksimale antall kolli i kjøretøy og containere er fastsatt til 1000.

Eventuelle transportdokumenter skal innholde følgende opplysning "Farlig gods i unntatte mengder" eller "Dangerous Goods in Excepted Quantities" og antall kolli.

* Nummeret på den første eller eneste fareseddelen som fremgår av kapittel 3.2, tabell A, kolonne 5.

** Navnet på avsender eller mottaker dersom dette ikke fremkommer annet sted på kolliet.

B

NORGE P.P. PORTO BETALT

ReturDirektoratet for
samfunnssikkerhet og beredskapPostboks 2014
3103 Tønsberg

EMBALLERING OG EMBALLASJE (INKL. IBCER OG STOREMBALLASJE)

EMBALLERING

Det er en rekke endringer i de forskjellige emballeringsbestemmelsene, bl.a. i P200.

Det er også innført tre nye emballeringsbestemmelser:

- P004, gjelder for brenselcellepatroner (UN 3473, 3476, 3477, 3478 og 3479), se også eget avsnitt om brenselceller ovenfor.
- P010; for 31 stoffer endres emballeringen fra emballeringsbestemmelse P001 til P010. Dette er stoffer av klasse 3 med etsende egenskaper, syrer av klasse 8 og et par giftige stoffer med etsende egenskaper.
- P804 gjelder kun for UN 1744 brom eller bromløsning.

Avsnitt 4.1.4.4 om spesielle bestemmelser for bruk av gassbeholdere for stoffer som ikke tilhører klasse 2 er slettet. For slike stoffer henvises det til 4.1.3.6, se overgangsbestemmelse 1.6.2.6.

BESTEMMELSE OM UTFØRELSE OG PRØVING AV IBCER, KAPITTEL 6.5

Høyeste tillatte stablelast skal oppgis på stablebare IBCer med symbolet nedenfor, jf. 6.5.2.2.2:

Massen som skal angis over symbolet skal være bestemt i henhold til stableprøven som er beskrevet i 6.5.6.6. Se også overgangsbestemmelsene i 1.6.1.15.

Dersom IBCen ikke er stablebar, skal dette angis med et spesielt symbol.

Ved tetthetsprøving skal IBCer være utstyrt med sine primære bunnlukkeanordninger, jf. 6.5.4.4.2.

For alle IBCer som skal benyttes til væsker innføres krav om vibrasjonsprøving, jf. 6.5.6.13. Overgangsbestemmelsene fremgår av 1.6.1.14.

FARLIG GODS- KONFERANSEN 2009

Konferansen arrangeres i Tønsberg tirsdag
26. og onsdag 27. mai.

For påmelding se www.dsb.no/farliggods